

”Vi står inför oerhörda utmaningar”

Tack vare Mohammad Nasir Kamal och hans medarbetare på SAK i Afghanistan har flera allmänna skolklasser gjorts tillgängliga för hittills 3 000 barn med funktionsnedsättning. En viktig förutsättning för att de ska kunna integreras i samhället när skolan väl är över.

TEXT OCH FOTO **ANDERS ROSÉN** INFORMATIONSSAMORDNARE FÖR SAK I KABUL.

Det började som en fullständigt omtumlande tanke. Att barn med funktionsnedsättning behöver integreras med andra barn för att få en fullgod utbildning. Det var oerhört tungt och svårt i början, berättar Mohammad Nasir, en av SAKs verkliga pionjärer i arbetet.

– Dessa barn är också en del av samhället. Varför skulle inte de ges en framtid?

Jag träffar honom i källarvåningen på SAKs projektkontor i Mazar-i-Sharif. I det enkla arbetsrummet, som han delar med tre andra kolleger, berättar han att motvinden var stark när projektet inkluderande utbild-

ning startade i Mazar 2010.

– I Afghanistan finns tyvärr en tradition att gömma barn som skiljer ut sig från mängden. Många tror att barn med funktionsnedsättning inte kan arbeta eller lära sig något. Vi kämpade hårt mot sådana attityder och var fast beslutna att dra igång projektet med att inkludera barn med funktionsnedsättning i den allmänna undervisningen.

Teamet på SAKs rehabiliteringsprogram i Afghanistan såg hur svårt det var för barn med funktionsnedsättning att få en fullgod utbildning med gymnasiekompetens. Innan projektet började hade SAK redan hemundervisning och specialskolor för exempelvis barn med hörselnedsättning, synnedsättning och intellektuell funktionsnedsättning. Problemet var att utbildningen slutade när barnen var 14 till 15 år gamla. Efter det återstod möjligtvis en ren yrkesutbildning, men inga möjligheter att studera vidare på universitet. Mohammad Nasir berättar om arbetet med att introducera idén.

– Vi hade långa förhandlingar med provinsmyndigheterna på utbildningssidan här i Mazar. Vi besökte moskéer, träffade föräldrar och lärare och försökte på alla sätt övertyga dem om att barn med funktionsnedsättning måste integreras i samhället.

I samband med projektet anställdes den holländska rådgivaren Fanny Verwoertd under några år, för att överföra erfarenheter från Europa. Lärare utbildades och barn med funktionsnedsättning började i vanliga klasser för att visa på goda exempel.

Projektet rekryterade också särskilda resurspersoner eller skolkonsulenter för att ge stöd till både elever och lärare i de vanliga skolorna. Lärarna behövde mycket

information och exempelvis kunskap i teckenspråk. Ett av de viktigaste stegen var att upprätta ett kontrakt med provinsens utbildningsmyndighet, vilket gav projektet tyngd.

– Det har blivit en stor succé. Många föräldrar, lärare och andra är förbluffade över hur bra det går att inkludera barnen.

Mohammad Nasir berättar att eleverna ofta är bland de bästa i sina klasser. Inte sällan har de högst resultat av alla på tester och prov. Ett intressant faktum är att de ofta visar sig vara bättre på problemlösning än klasskamraterna utan funktionsnedsättning. En förklaring kan vara att dessa barn alltid har stått inför olika svårigheter i det dagliga livet och är vana vid att finna lösningar. De har helt enkelt tvingats till ett mer flexibelt tänkande.

» Det finns tyvärr en tradition att gömma barn som skiljer sig från mängden.

/ MOHAMMAD NASIR

– Framför allt har barnen med funktionsnedsättning i skolorna fått ett människovärde. De är respekterade och behandlas vanligtvis som vilka andra barn som helst. Tidigare blev de ofta kallade öknamn och behandlades illa.

Arbetet med att inkludera barn med funktionsnedsättning i allmänna skolor har blivit en hörnsten i SAKs arbete. Inte förrän nu är skolorna allmänna i ordets sanna bemärkelse: öppna för alla.

– Men vi står inför oerhörda utmaningar och måste få mer resurser för att kunna hjälpa ännu fler barn. Det behövs fler stödpersoner, vi behöver utbilda fler lärare i skolorna och hitta fler personer som kan sköta utvecklingen. Vi behöver mer pengar till verksamheten, helt enkelt.

Sedan 2010 och fram till nu har SAK utbildat cirka 3 000 barn med funktionsnedsättning i Afghanistans allmänna skolor. Det betyder förändrade liv och en bättre framtid för 3 000 barn. ♦

MOHAMMAD NASIR.

MUHAMMAD ASIF tycker att fler hörande borde lära sig teckenspråk. Det skulle minska så många problem för de döva.

”Med utbildning är allt möjligt”

MUHAMMAD ASIF är ett levande exempel på vad SAKs arbete med inkluderande undervisning betyder. Asif är helt döv sedan födseln, men går sedan några år i en allmän skola med barn utan funktionsnedsättning. Och det går alldeles utmärkt. Asif har hunnit till årskurs nio och om tre år tar han motsvarande gymnasieexamen. Fram till nio års ålder levde Asif mer eller mindre undagömd i hemmet utan några egentliga kunskaper alls. Ibland fick han hjälpa till på sin farbrors snickeriverkstad. Han söktes upp av SAKs anställda på kontoret i Taloqan och fick till en början

undervisning i hemmet i bland annat teckenspråk. En ny värld öppnades för honom. Nu går han i en allmän skola i Taloqan och av förklarliga skäl är han några år äldre än sina klasskamrater som började skolan tidigare. Asif stortrivs och jobbar dessutom deltid som lärare vid SAKs specialskola för barn med hörselnedsättning i Taloqan. – Jag ska absolut läsa vidare på universitet. Jag har insett att allt är möjligt för mig, säger Asif. När jag lämnar klassrummet efter besöket i hans niondeklass viskar läraren till mig: – Han är helt klart bäst i klassen. ❖

Vill du bidra till att ge barn med funktionsnedsättning en bättre framtid?

Stöd SAKs arbete på pg 90 07 80-8. Skriv ”RAD” i meddelandefältet.

Tack!

